

27. Kommunens samarbejde med G4S (2011-37920)

Borgerrepræsentationen har besluttet, at Økonomiforvaltningen skal undersøge mulighederne for at opsig kommunens samarbejde med vagt- og sikringsselskabet G4S. Indstillingen redegør for undersøgelsens konklusioner.

INDSTILLING OG Beslutning

Indstilling om,

1. at Økonomiforvaltningens redegørelse vedr. mulighederne for at opsig kommunens engagement med G4S Security Services A/S tages til efterretning (se bagvedliggende materiale i bilag 1 og 2),
2. at vedlagte udkast til breve fra overborgmesteren til G4S og de øvrige kommende leverandører af installation og service af alarmanlæg (se bilag 4) afsendes med henblik på at orientere selskaberne om undersøgelsens konklusioner og kommunens fremadrettede intentioner,
3. at overborgmesteren retter henvendelse til Kommunernes Landsforening med opfordring til, at Kommunernes Landsforening på kommunernes vegne anmoder regeringen om, at der udarbejdes retningslinjer for kommunernes samarbejde med selskaber, hvor det viser sig, at selskaberne opererer i strid med FN konventioner og folkeretten,
4. at Økonomiforvaltningen arbejder videre med et nyt standardkontraktbilag om sociale og etiske krav til leverandører, der fremover kan vedlægges alle nye kontrakter, og – med de begrænsninger der følger af udbudsreglerne – på allerede indgående aftaler, herunder de nye aftaler med G4S, Lindpro og Siemens (efter dialog med disse virksomheder). Kontraktbilaget forelægges Økonomiudvalget til godkendelse, og indskrives derefter i alle kontrakter fremover, herunder (om muligt) kontrakterne med G4S m.fl., samt
5. at medlemsforslaget fra Enhedslisten den 27. januar 2011 ”om stop for samarbejde med selskaber, der tjener penge på de israelske bosættelser i Palæstina”, første punkt, hermed anses for håndteret.

(Økonomiudvalget)

Problemstilling

Den 27. januar 2011 vedtog Borgerrepræsentationen, at Økonomiforvaltningen skulle undersøge, hvorvidt der var mulighed for at opsig kommunes samarbejde med G4S på baggrund af G4S' mulige overtrædelse af menneskerettighederne i forbindelse med selskabets aktiviteter på den besatte Vestbred.

Økonomiforvaltningen vurderer, at de i medlemsforslaget beskrevne aktiviteter skal vurderes dels i forhold til sagens etiske og retlige aspekter, dels om de udgør en egentlig kontraktmæssig overtrædelse.

I forhold til de potentielle etiske og retlige problemstillinger i sagen har Økonomiforvaltningen været i dialog med G4S Security Services A/S, som er den virksomhed i G4S-koncernen, Københavns Kommune har kontrakt med. På baggrund heraf har G4S fremsendt et resumé af en redegørelse, som professor Hjalte Rasmussen har udarbejdet for selskabet. Økonomiforvaltningen er endvidere i besiddelse af den fulde redegørelse på ca. 50 sider. G4S oplyser endvidere i brev af 2. februar 2011 (bilag 3), at G4S Security Services A/S udelukkende opererer inden for Danmarks grænser og således ikke har aktiviteter i Israel eller på Vestbredden. G4S Security Services A/S' moderselskab, det engelske selskab G4S Plc., driver gennem datterselskabet Hasmira Company Ltd., derimod virksomhed på Vestbredden.

Det fremgår af redegørelsen fra Hjalte Rasmussen, at det G4S-forbundne selskab ikke overtræder menneskerettighederne i forbindelse med selskabets aktiviteter på Vestbredden. Redegørelsen er dog i en række avisartikler blevet kritiseret for at indeholde fejl og mangler i forhold til beskrivelsen af aktiviteterne på Vestbredden – blandt andet har organisationerne Amnesty International og Folkekirkens Nødhjælp kritiseret redegørelsen. Herudover har organisationen Mellemløst Samvirke fremsendt brev til Borgerrepræsentationens medlemmer om sagen (bilag 5), hvori organisationen ligeledes opfordrer til, at der inddrages andre, uafhængige vurderinger.

G4S har dog i en erklæring (bilag 6) udsendt den 11. marts meddelt, at selskabet som reaktion på den aktuelle debat vil trække sig fra en række kontrakter på Vestbredden omhandlende check-point, politistationer og fængsler. Økonomiforvaltningen har efterfølgende kontaktet G4S og telefonisk fået tilkendegivet, at kommunen vil blive informeret af selskabet, når de omtalte kontrakter er bragt til ophør, formodentlig om ca. ½ år.

Det er på baggrund af den forløbne debat Økonomiforvaltningens opfattelse, at der ikke eksisterer en entydig eller samlet, uafhængig vurdering af selskabets aktiviteter på Vestbredden, der til fulde kan belyse sagens etiske og retlige aspekter.

Økonomiforvaltningen har herefter nærmere vurderet spørgsmålet om, hvorvidt de beskrevne aktiviteter kan udgøre et brud på kommunens kontrakt med G4S. Konklusionen, er at der ikke er grundlag for at opsige kontrakten. Der uddybes nærmere herfor nedenunder.

Som alternativ foreslår Økonomiforvaltningen, at der indledes en dialog med G4S og de øvrige leverandører af vagt- og sikringstjenester om et supplerende kontraktbilag, der præciserer kommunens etiske krav. Desuden foreslår Økonomiforvaltningen, at den etiske screeningsliste, der anvendes som grundlag for kommunens finansielle investeringsforening, også anvendes som opmærksomhedsliste i forhold til kommunens leverandører. Forslagene er uddybet nedenfor.

Løsning

Københavns Kommune har siden 2007 haft en fællesobligatorisk aftale med G4S Security Services A/S om levering af alarmanlæg, service, kontrolcentral og udrykning. G4S' engagement i Københavns Kommune er i løbet af 2010 og starten af 2011 væsentligt indskrænket i forbindelse med fornyelse af kommunens aftale på området. På det fællesobligatoriske aftaleområde vil G4S Security Services A/S således pr. 1. april 2011 alene have aftale med Københavns Kommune omfattende installation og service på en mindre del af kommunens bygninger.

Økonomiforvaltningen har til brug for afklaring af sagens juridiske aspekter rådført sig med Lett Advokatfirma ved advokat René Offersen. Lett Advokatfirma fastslår, at Københavns Kommune er

berettiget til at stille krav om overholdelse af internationale traktater, som Danmark har tilsluttet sig, i forbindelse med sine indkøbsaftaler, også selvom disse internationale traktater ikke er indarbejdet i dansk ret ved lovgivning. Det er endvidere muligt at indarbejde bestemmelser i kommunens kontrakter om, at aftalen med leverandøren i yderste tilfælde kan opsiges, såfremt der konstateres overtrædelser af de konkrete traktatbestemmelser i forbindelse med kontraktens udførelse.

På baggrund af Letts juridiske svarnotat (bilag 2) kan det dog konkluderes,

- at kommunen ikke er juridisk berettiget til at bringe den gældende fællesobligatoriske aftale, som kommunen har med G4S Security Services A/S, til ophør. Kontrakten udløber dog under alle omstændigheder den 31. marts 2011.
- at kommunen ikke, hverken helt eller delvist, isoleret kan aflyse det EU-udbud, hvor G4S Security Services A/S sammen med 2 andre leverandører (Siemens A/S og Lindpro A/S) er blevet tildelt kontrakt (parallel rammeaftale) gældende fra 1. april 2011. Kommunen kan dog vælge at aflyse samtlige igangværende udbud – herunder bl.a. udbudet hvor G4S Security Services A/S har vundet en kontrakt samt forvaltningernes udbud på varer, tjenesteydelser og bygge- og anlægsopgaver – med henvisning til at skærpe kommunens kontrakter. Dette vil dog formentlig ikke forhindre, at G4S Security Services A/S vinder en kontrakt i genudbudet.

Baggrunden for at den nuværende kontrakt ikke kan ophæves er, at kontrakten ikke indeholder nogen bestemmelser, der berettiger kommunen til at hæve kontrakten på baggrund af de omtalte forhold. Lett Advokatfirma vurderer endvidere, at det er tvivlsomt, om kommunen med respekt af kommunalretten og fællesskabsretten - også i forbindelse med den kommende kontrakt - kan udforme et eksplicit krav, hvorefter kommunens leverandører ikke må være koncernforbundet med et selskab, der driver forretningsaktiviteter på Vestbredden, uanset om selskabet på Vestbredden leverer ydelser til brug for opfyldelse af kontrakten mellem Københavns Kommune og kommunens leverandør.

Dette skyldes ikke mindst, at folkeretten som udgangspunkt kun gælder for stater og i visse tilfælde for individer. Det, med G4S Security Services A/S koncernforbundne selskab, kan som sådan ikke gøres folkeretlig ansvarlig for eventuelle overtrædelser af menneskerettigheder på for eksempel Vestbredden.

Kommunens nuværende kontrakt med G4S og udbudsmaterialet, der indgås ny kontrakt på baggrund af, giver i øvrigt ikke kommunen krav på en uddybende redegørelse fra G4S angående de pågældende aktiviteter.

Økonomiforvaltningen vurderer på baggrund af ovenstående juridiske begrænsninger, at kommunen bør fortsætte samarbejdet med G4S Security Services A/S i overensstemmelse med den gældende kontrakt og betingelserne i det netop afsluttede udbud.

I forbindelse med tiltrædelsen af det aktuelle medlemsforslag har Borgerrepræsentationen besluttet, at de sociale og etiske krav som kommunen stiller overfor sine leverandører, under alle omstændigheder skal bringes på højde med de krav, som kommunen stiller i sin etiske investeringspolitik (medlemsforslagets andet at-punkt). Økonomiforvaltningen forbereder aktuelt et nyt kontraktbilag, som skal vedlægges alle kommunens større kontrakter, og som også indeholder henvisning til overholdelse af eksempelvis den europæiske menneskerettighedskonvention.

Kontraktbilaget vil blive forelagt for Økonomiudvalget til orientering ved bilagets færdiggørelse, jf. også sag om indkøbspolitik 2011-1014 (ØU den 8. februar, pkt. 4). Det skal bemærkes, at Lett Advokatfirma vurderer, at kommunen i den forbindelse skal henvisse til konkrete traktater og konventioner.

I forhold til kommunens eksisterende og kommende kontrakter om installation af og service på alarmanlæg, herunder med G4S, vil Økonomiforvaltningen indlede en dialog med leverandørerne om tiltrædelse af et kontrakttilæg, der, med de begrænsninger som følger af udbudsreglernes bestemmelser om ændringer af allerede udbudte kontrakter, i videst muligt omfang præciserer kommunens sociale og etiske krav. Modsat nye kontrakter, hvor kommunen formulerer sine krav allerede i udbudsfasen, er virksomheder på eksisterende aftaler dog ikke forpligtet til at underskrive et kontraktbilag.

Det foreslås, at vedlagte udkast til breve (bilag 4) fremsendes til G4S Security Services A/S, Lindpro A/S og Siemens A/S med henblik på at orientere selskaberne om undersøgelsens konklusioner og kommunens fremadrettede intentioner.

I forbindelse med kommunens finansielle investeringer via sin investeringsforening vedligeholder det uafhængige etiske screeningselskab, Ethix SRI Advisors, en ”negativ-liste” over virksomheder, som kommunens midler ikke må placeres i. Ethix’ screening foretages på baggrund af UN Human Rights Norms for Business (2003), de ti principper i UN Global Compact (1999) og OECD Guidelines for Multinational Enterprises (1976). Screeningen inkluderer også en række internationale konventioner. Økonomiforvaltningen vil som led i implementeringen af den nye indkøbspolitik orientere forvaltningerne om listen, samt informere i tilfælde af, at nye virksomheder optages på listen. Mens kommunens investeringsforening kan undlade at placere investeringer i disse virksomheder, vil kommunen i sine udbud af vare-, tjeneste- og byggeopgaver ikke ubetinget kunne udelukke de pågældende virksomheder fra at deltage i et udbud. Fremgår en leverandør på listen vil det imidlertid kunne tjene som opmærksomhedspunkt, herunder i forhold til en nærmere vurdering af, om den pågældende virksomhed overtræder de sociale og etiske krav i kommunens kontrakt med virksomheden.

Økonomi

Kommunens samlede betaling i 2010 til G4S Security Services A/S vurderes at udgøre ca. 27 mio. kr. Dette beløb forventes at falde betragteligt, idet omfanget af G4S Security Services A/S’ engagement i kommunen i løbet af 2010 og 2011 er indskrænket væsentligt. Det kan dog ikke siges præcist, hvor stort beløbet bliver i 2011, da G4S’ fællesobligatoriske aftale med Københavns Kommune har karakter af at være en rammeaftale.

Videre proces

Økonomiforvaltningen vil indgå i dialog med de kommende leverandører indenfor vagt og sikring vedrørende tiltrædelse af et kontraktbilag, der fastslår leverandørernes forpligtigelser med hensyn til overholdelse af blandt andet menneskerettighederne.

Det skal bemærkes, at sagen behandles fortroligt af hensyn til Københavns Kommunens aktuelle kontraktforberedelser med G4S Security Services A/S, Lindpro A/S og Siemens A/S.

Claus Juhl

Bjarne Winge

Oversigt over politisk behandling

Borgerrepræsentationen har besluttet, at Økonomiforvaltningen skal undersøge mulighederne for at opsig kommunens samarbejde med vagt- og sikringsselskabet G4S. Indstillingen redegør for undersøgelsens konklusioner.

INDSTILLING OG Beslutning

Økonomiforvaltningen indstiller at Økonomiudvalget over for Borgerrepræsentationen anbefalet,

1. at Økonomiforvaltningens redegørelse vedr. mulighederne for at opsig kommunens engagement med G4S Security Services A/S tages til efterretning (se bagvedliggende materiale i bilag 1 og 2),
2. at det godkendes, at vedlagte udkast til breve fra overborgmesteren til G4S og de øvrige kommende leverandører af installation og service af alarmanlæg (se bilag 4) afsendes med henblik på at orientere selskaberne om undersøgelsens konklusioner og kommunens fremadrettede intentioner,
3. at det godkendes, at Økonomiforvaltningen arbejder videre med et nyt standardkontraktbilag om sociale og etiske krav til leverandører, der fremover kan vedlægges alle nye kontrakter, og – med de begrænsninger der følger af udbudsreglerne – på allerede indgående aftaler, herunder de nye aftaler med G4S, Lindpro og Siemens (efter dialog med disse virksomheder), samt
4. at medlemsforslaget fra Enhedslisten den 27. januar 2011 ”om stop for samarbejde med selskaber, der tjener penge på de israelske bosættelser i Palæstina”, første punkt, hermed anses for håndteret.

Økonomiudvalgets beslutning i mødet den 22. marts 2011

Mikkel Warming (Ø) fremsatte følgende ændringsforslag (1): ”Enhedslisten foreslår, at der igangsættes en uafhængig undersøgelse af G4S’ aktiviteter på Vestbredden.”

Mikkel Warming (Ø) fremsatte følgende ændringsforslag (2): ”Enhedslisten foreslår, at det annoncerede kontraktbilag forelægges Økonomiudvalget til godkendelse, og derefter indskrives i alle kontrakter fremover, herunder (om muligt) kontrakterne med G4S m.fl.”

Jesper Christensen (A) fremsatte følgende ændringsforslag (3): ”Socialdemokraterne foreslår, at der tilføjes et nyt at-punkt med følgende ordlyd ”at overborgmesteren retter henvendelse til Kommunernes Landsforening med opfordring til, at Kommunernes Landsforening på kommunernes vegne anmoder regeringen om, at der udarbejdes retningslinjer for kommunernes samarbejde med selskaber, hvor det viser sig, at selskaberne opererer i strid med FN konventioner og folkeretten.”

Der blev stemt om det af Mikkel Warming (Ø) stillede ændringsforslag (1)

For stemte 2 medlemmer: F og Ø
Imod stemte 8 medlemmer: A, B, O og V
Ændringsforslaget blev dermed forkastet.

Der blev stemt om det af Mikkel Warming (Ø) stillede ændringsforslag (2)
For stemte 10 medlemmer: A, B, F, O, V og Ø
Imod stemte 0 medlemmer:
Ændringsforslaget blev dermed vedtaget

Der blev stemt om det af Jesper Christensen (A) stillede ændringsforslag (3)
For stemte 10 medlemmer: A, B, F, O, V og Ø
Imod stemte 0 medlemmer:
Ændringsforslaget blev dermed vedtaget

Der blev stemt om indstillingen
For stemte 9 medlemmer: A, B, F, O, V
Imod stemte 0 medlemmer:
1 medlem undlod at stemme: Ø
Indstillingen med de vedtagne ændringsforslag blev hermed anbefalet

bilag

- [1. Oplæg til ekstern vurdering: Kan samarbejdet med G4S afbrydes?](#)
- [2. Rene Offersens notat af 9 februar 2011 om hensyntagen til folkeretten](#)
- [3. Brev fra G4S af 2 februar 2011 inkl resume](#)
- [4. Udkast til brev fra KK til G4S, Lindpro og Siemens](#)
- [5. Brev fra Mellempøkkeligt Samvirke til KK](#)
- [6. G4S Statement on Israel Contract Exit](#)
- [7 - Samarbejdet med G4S Security Services A/S](#)
- [8- Spørgsmål vedr. dokumentation fra G4S](#)

Borgerrepræsentationens beslutning den 31.03.2011

Enhedslisten og Socialistisk Folkeparti stillede følgende ændringsforslag:

"Det foreslås, at der iværksættes en uafhængig undersøgelse af G4S' aktiviteter på Vestbredden."

Det af Enhedslisten og Socialistisk Folkeparti stillede ændringsforslag blev forkastet med 33 stemmer imod 17.

For stemte: F, Ø og Jaleh Tavakoli (løsgænger).

Imod stemte: A, B, V, C, O og I.

Indstillingen blev herefter godkendt uden afstemning

Enhedslisten og Socialistisk Folkeparti afgav følgende protokolbemærkning:

"Enhedslisten og Socialistisk Folkeparti foreslog, at Borgerrepræsentationen vedtog at Økonomiforvaltningen skulle indgå i en kritisk dialog med G4S.

SF og Enhedslisten trak forslaget, da debatten viste at et flertal fandt, at den aktive, kritiske dialog var indeholdt i indstillingen.

SF og Enhedslisten vil holde øje med denne dialog."

